

εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς δυσφήμους περὶ τοῦ οἰκιακοῦ, οἰκογενειακοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τοῦ Μεττερνίχου φήμας, αἵτινες καὶ μὴ ὧσιν ἐν πᾶσιν ἀληθεῖς, δεικνύουσιν οὐχ ἦσαν ἡμῖν ποίας ὑπολήψεως ἠθικῆς ἀπήλauen ὁ ἄνθρωπος οὗτος παρὰ τοῖς συγχρόνοις αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀνὴρ τοιαύτης ἀπολαύων φήμης ἠδύνατο μὲν νὰ ᾔηται τέλειος αὐλικός, ἀλλ' οὐδέποτε σπουδαῖος, πολλοῦ γε δεῖ, μέγας πολιτικός ἀνὴρ, ἀλλὰ μόνον πολιτικός μηχανορράφος. Διότι οὐδ' ἡ ἀρετὴ σπουδαίου πολιτικοῦ ἀνδρὸς δύναται νὰ ᾔηται ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς καθόλου ἠθικῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ περὶ τῆς ἠθικῆς ταύτης ἀξίας καὶ ὑπολήψεως.

Ἄλλ' ὁ Μεττερνίχος οὐ μόνον ὡς δωροδόκος κατηγορεῖτο, οὐ μόνον ὡς ἠθικῶς διεφθαρμένος κατελαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος καθόλου ὑπὸ τῶν συγχρόνων περιεφρονεῖτο καὶ ἡτιμάζετο. Παρὰ τοῖς ἡγεμόσι καὶ πολιτικοῖς ἀνδράσι, καὶ αὐτοῖς τοῖς ὁμοίοις τὸν χαρακτῆρα πρὸς αὐτόν, οὐδεμιᾶς ἀπήλauen ὑπολήψεως ὁ Μεττερνίχος. Αὐτός ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ τοσοῦτον ὕστερον ἐν ταῖς στιγμαῖς τῆς στενοχωρίας αὐτοῦ δεσποζόμενος ὑπὸ τοῦ Μεττερνίχου ὡς πολιτικοῦ ἀνδρὸς ἢ μᾶλλον ὡς ἰθύντορος τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς, κατὰ τὸν χρόνον τῆς βιενναίας συνόδου ἀπεκάλει αὐτόν περιφρονητικῶς γ ρ α φ έ α (ἴσως διὰ τὸ μισθωτόν αὐτοῦ) καί, ὅσakis ἐφώρα αὐτόν ὡς χυδαῖον ψεύστην, ἡγανάκτει διότι δὲν ἐπετρέπετο νὰ λάβῃ ἀτομικὴν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἀτίμου ἀνθρώπου, ἀπηγόρευε δὲ πᾶσι τοῖς περὶ αὐτόν τὴν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μεττερνίχου ἐπίσκαψιν. Ὁ Ναπολεὼν ἔλαγεν ὅτι ὁ Μεττερνίχος τὴν δολιότητα καὶ τὴν μηχανορραφίαν ἐξελάμβανεν ὡς τέχνην τοῦ πολιτεύειν. Ὁ Ἐλβετὸς τὴν καταγωγὴν Ῥώσσοις πολιτικός ἀνὴρ Μέριαν ἐκάλει αὐτόν κ ο ν ί α ν γ α ν ω μ έ ν η ν καὶ αὐτός δὲ ὁ περὶ τὰς πολιτικὰς ραδιουργίας ἐμπειρότατος Ταλλεϋράνδος ἐκάλει τὸν Μεττερνίχον π ο λ ι τ ι κ ὸ ν τ ῆ ς έ β δ ο μ ά δ ο ς, ταχέως ἀλλάσσοντα σκοποὺς καὶ μέσα, οὐδένα ποιούμενον λόγον τιμῆς καὶ πίστεως. Καὶ οἱ Ἀγγλοὶ πολιτικοὶ ἄνδρες, ὁ Οὐελλινγκτὼν καὶ αὐτός ὁ ἐπίσης μοχθηρὸς καὶ τὰ πολλὰ τῷ Μεττερνίχῳ ὅμοιος Ἀγγλος πρωθυπουργὸς Καστελρήνος περιφρονητικῶς ἐλάλουν περὶ τοῦ αὐστριακοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοῦ ἀμφιβόλου χαρακτῆρος αὐτοῦ καὶ τῆς δολιότητος. Εἰς δὲ τὸν ἀπορροῦντα πῶς ἀνὴρ τοιαύτης κατὰ βάθος ἀπολαύων φήμης καὶ ἠθικῆς ὑπολήψεως παρὰ τῶν ἡγεμόνων καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐθεωρεῖτο κοινῶς πολιτικός ἀνὴρ καὶ ἐτιμάτο ὡς τοιοῦτος ἐν τε τῷ κράτει, ἐν ᾧ ὑπερέτει καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, πρόχειρος ἢ ἀπάντησις ἢ διδομένη ὑπὸ τοῦ Γερβίνου

λέγοντος, ὅτι «ἤθελεν εἶσθαι ἀληθῶς ἀκατάληπτον εἰς οἰονδήποτε πῶς εἰς τὸ ὄνομα τοιοῦτου ἀνδρὸς ἦτο δυνατόν νὰ προσαφθῇ κρείττων τις φήμη, ἂν μὴ ἤξευρεν οὗτος πόσον ἡ ἐξ οὐ σί α ἀ π ο τ υ φ λ ο ῖ τὴν κρίσιν τῶν ἐγγχωρίων καὶ πόσον φυσικὸν εἶναι νὰ ἐπαινῆται παρὰ τοῖς ξένοις ἀνὴρ παρέχων αὐτοῖς ὠφελείας».

Π. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ

Ο ΡΑΓΚΑΒΗΣ ΕΝ ΜΟΝΑΧΩ

Ἐν ταῖς βιογραφίαις τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, ἄρτι μεταστάντος, ἃς ἀνέγνωσα εἰς τὰς τῆς πρωτεύουσας ἐφημερίδας, διαφοροτρόπως ἐξετέθησαν τὰ περὶ τῶν ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας σπουδῶν αὐτοῦ.

Ἐάν δὲν κρίνῃ ἡ «Ἐστία» ἄσκοπον, ἃς δημοσιεύσῃ τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα ἐξ ἀνεκδότου συγγραφῆς μου ἐπιγραφομένης «Περὶ τῆς ἐν Μονάχῳ Ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ Ἑκκλησίας». Τὰ ἐν αὐτῇ σημειούμενα ἤκουσα παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀειμνήστου Α. Ραγκαβῆ.

Ἐν Κερκύρᾳ 24 Ἰανουαρίου 1892.

ΣΠ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΣ

«... Ἀπεφάσισεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος νὰ προσλάβῃ παρ' ἑαυτοῦ ἑλληνοπαιδας, υἱοὺς ἀγωνιστῶν πενομένων, ὅπως μορφώσῃ αὐτοὺς καὶ ὡς ἴδια τέκνα ἀναθρέψῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ καὶ ἐκπαίδευσιν ἐν Μονάχῳ. Ἐπραγματοποιήθη δὲ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη τοῦ ἀειμνήστου φιλέλληνος ὡς ἐξῆς :

Εἶχεν ἀποσταλῇ παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ τῷ 1825 εἰς Μόναχον ὁ Α. Ραγκαβῆς, ὅπως παιδευθῇ περὶ τὴν φιλολογίαν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ προστασίαν τοῦ φιλέλληνος καθηγητοῦ Θεοφίλου. Μαθὼν τοῦτο παρ' ἐκείνου ὁ Λουδοβίκος, προέτεινεν αὐτῷ ν' ἀφῆσθαι τὰς Μούσας ἂν θέλῃ, καὶ νὰ ἐκπαιδευθῇ περὶ τὰ πολεμικὰ ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῆς πόλεως ἐκείνης, ὡς ὑπότροφος αὐτοῦ «διότι, ἔλαγεν ὁ ἀειμνήστος ἐκεῖνος βασιλεὺς, ἡ Ἑλλὰς εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις ἔχει ἀνάγκην βραχιόνων στρατιωτικῶν». Τὴν πρότασιν ὁ Ραγκαβῆς ἀπεδέχθη, καίτοι δὲν ἔτρεφεν ἰδιαιτέρην κλίσιν πρὸς τὰ στρατιωτικὰ. Πρὸ τοῦ τέλους ὁμοῦς τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1825 ἦλθεν ἐπίσης ὅπως ἐκπαιδευθῇ εἰς Μόναχον ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Σκαρλάτος Σούτσος, γόνος, ὡς γνωστὸν, τοῦ δυστυχῆσαντος κατόπιν ἡγεμονικοῦ οἴκου τῆς Βλαχίας. Ὁ Ραγκαβῆς, γενναῖως φερόμενος, ἐμήνυσεν διὰ τὸν Θεοφίλου τῷ βασιλεῖ ὅτι ὁ Σούτσος ὑπὸ πολλὰς ὑπόψεις εἶχε μερίζονα ἢ αὐτὸς δίκαια ἐπὶ τῆς ἡγεμονικῆς ἐλευθεριότητος, καὶ μάλιστα διότι αὐτὸς δὲν ἦτο μὲν πλούσιος ἀλλ' ἠδύνατο ἐπωσθήποτε νὰ συντηρηθῇ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐν τῇ ξένῃ, ἐκεῖνος δὲ μετὰ πολλῆς δυσκολίας θὰ κατάρθου τοῦτο. Ὁ καλοκᾶχθος ὁμοῦς βασιλεὺς, μέχρι δακρύων συγκινηθεὶς, ἐδέχθη ἔτι γενναϊότερος, παρὰ λαβὼν τοῦτον καὶ ἐκεῖνον ὡς ὑπότροφους. Οὗτοι οἱ δύο λοιπὸν ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι τοῦ Λουδοβίκου ὑπό-